

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tucholi w 2024 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024.12 tj.) Powiatowy Inspektorat Weterynarii realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego.

Powiatowy Lekarz Weterynarii przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- **zwalczanie:**
 - chorób zakaźnych zwierząt, w tym zapobieganie wystąpieniu, wykrywanie i likwidowanie ognisk tych chorób,
 - chorób zwierząt, które mogą być przenoszone na człowieka ze zwierzęcia lub przez produkty pochodzenia zwierzęcego lub biologicznych czynników chorobotwórczych wywołujących te choroby.

Nadzorowano 1 Zakład Wylęgu Drobiu, 6 Ferm Jaj Wylęgowych, 1 zakład hodowli zarodowej, 7 Ferm Drobiu Rzeźnego, w których przeprowadzono łącznie 45 kontroli. We wszystkich fermach i zakładach wylęgowych prowadzony jest bieżący nadzór lekarsko – weterynaryjny i kontrole. Na bieżąco pobierane są próby do badań monitoringowych zgodnie z Instrukcjami Głównego Lekarza Weterynarii.

W 2024 r. zostało przeprowadzonych 13 kontroli bioasekuracji HPAI w gospodarstwach komercyjnych.

Przeprowadzono 7 kontroli sprawdzających wdrażanie przez producentów drobiu wytycznych Głównego Lekarza Weterynarii, dotyczących działań minimalizujących ryzyko zakażeń pałeczkami Salmonella.

Wykonano 4 kontrole dobrostanowe w gospodarstwach utrzymujących kury domową oraz 7 kontroli zakładów drobiu.

Nie stwierdzono ognisk białaczki, gruźlicy u bydła oraz brucelozy u bydła i świń.

Dokonano odstrzału sanitarny dzików w 2024 roku odstrzelono 528 szt. dzików.

Powiatowy Inspektorat zajmował się też stałym nadzorem nad zapobieganiem wścieklizny zwierząt. W celu zapobiegania i zwalczania wścieklizny przeprowadza się masowe akcje szczepień psów i kotów p/wściekliznę. W 2024 r. według danych podanych przez lekarzy weterynarii wolnej praktyki zaszczepiono – 5406 psów w 4512 gospodarstwach oraz 89 kotów w 71 gospodarstwach.

Dokonywane są również obserwacje podejrzanych o wściekliznę. Dokonano ogólnie 57 obserwacji psów i kotów, w tym 8 obserwacji kotów a 49 obserwacji psów.

Przebadano zwłoki 1 kota oraz 1 lisa podejrzanych o wściekliznę. W obu przypadkach wynik badania był ujemny.

- **monitorowanie zakażeń zwierząt**

W ramach nadzoru nad BSE w Polsce jako państwo o nieznacznym ryzyku wystąpieniem BSE, zniesiono obowiązek pobierania w trakcie normalnego uboju bydła próbek mózgu. Pobieranie próbek do badania w kierunku BSE bydła poddane ubojowi z konieczności poza rzeźnią i wykazujące nietypowe objawy w trakcie badania przedubojowego.

W 2024 roku zarejestrowano na terenie powiatu tucholskiego 652 szt. padłego bydła, 1 szt. ubój z konieczności od którego pobrano 72 prób w kierunku BSE. Wszystkie dały wynik ujemny. Zbadano również mózgi od 9 padłych owiec i 1 padłej kozy oraz 1 krowy na użytek własny. Wszystkie dały wynik ujemny.

PIWet. Tuchola prowadził badania monitoringowe w kierunku chorób zaraźliwych zwalczanych z urzędu tj. Enzootyczna Białaczka Bydła, Bruceloza, Gruźlica, choroba Aujeszkiego.

W 2024 r. przeprowadzono następujące ilości badań:

EBB – 1148 szt. bydła w 91 stadach,

Bruceloza – 944 szt. bydła w 80 stadach,

Gruźlica – 3382 szt. bydła w 120 stadach,

Ch. Aujeszkiego – 3057 szt. trzody w 346 stadach.

W 2024 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Tucholi w związku z uznawaniem stad bydła za urzędowo wolne od chorób zakaźnych wydał:

9 decyzji uznających stado za urzędowo wolne od gruźlicy bydła,

9 decyzji uznających stado za urzędowo wolne od brucelozy bydła,

8 decyzji uznających stado za urzędowo wolne od enzootycznej białaczki bydła.

W 2024 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Tucholi wydał:

3 decyzje uznające stado za urzędowo wolne od wirusa choroby Aujeszkiego,

Mimo nie występowania na naszym terenie innych chorób zakaźnych prowadzi się stały monitoring niektórych najgroźniejszych chorób zgodnie z rozporządzeniami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i harmonogramami przesyłanymi przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Bydgoszczy.

W ramach monitoringu przesłano do laboratorium PIWet. w Puławach

- krew trzody chlewnej w kierunku badania na pomór klasyczny świń, leptospirozę w ilości 29 szt.
- krew trzody chlewnej w kierunku choroby pęcherzykowej w ilości 10 szt.
- krew bydła w kierunku pryszczycy w ilości 10 szt.
- krew dzików w kierunku klasycznego pomoru świń 42 szt.
- próbki od 15 padłych dzików w kierunku ASF

• **badanie zwierząt rzeźnych i produktów pochodzenia zwierzęcego**

Do sprawowania nadzoru Powiatowy Lekarz Weterynarii wyznaczył 5 lekarzy weterynarii wolnej praktyki.

Zbadano ogółem:

26 209 sztuk świń

41 sztuk bydła

1 154 204 sztuk kurcząt

1495 sztuk dzików w tym 644 szt. badanie na użytek własny

239 sztuk saren

2 sztuki danieli

232 sztuk jeleni

- **przeprowadzenie kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu**

Powiatowy Lekarz Weterynarii w 2024 roku wystawił 20 szt. świadectw zdrowia dla zwierząt towarzyszących w handlu wewnątrzwspólnotowym w systemie TRACES

- **sprawowanie nadzoru nad:**

- bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośredniej

Powiatowy Lekarz Weterynarii sprawuje nadzór nad 11 zakładami, w tym: 6 zakładów mięsa czerwonego (1 zakład zakończył działalność dnia 19.08.2024), nad 1 ubojnią drobiu i 1 zakładem przetwórstwa produktów rybołówstwa, oraz 6 zakładami prowadzące działalność z zakresu MLO (w tym jeden zakład ma działalność zawieszoną). W ciągu roku skontrolowano wszystkie zakłady: ubojnie, zakłady rozbioru mięsa i przetwórnice mięsa, w sumie przeprowadzono 27 kontroli (okresowe, doraźne, rekontrole) oraz wydano 3 decyzje administracyjne.

Nadzór weterynaryjny sprawowany jest także nad środkami transportu przewożącymi produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego. Przeprowadzono w związku z tym 14 kontroli i wydano 14 decyzji.

Pod nadzorem jest 87 gospodarstw mlecznych produkujące mleko surowe na rynek, przeprowadzono 30 kontroli okresowych w tym 1 kontrola doraźna oraz 4 kontrole na wniosek. W 2024 roku wydano 2 decyzje zakazujące sprzedaży mleka do zakładów mleczarskich oraz podmiotów zajmujących się skupem mleka w związku z czwartym powiadomieniem z mleczarni o tym, że mleko nie spełnia wymogów zawartych w Rozporządzeniu (WE) Nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego powyższa decyzja została uchylona po poprawie wyników badania mleka.

Pod nadzorem znajduje się również 5 Punktów Skupu Dziczyzny, w których przeprowadzono 4 kontrole.

Pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii jest 31 podmiotów prowadzących działalność w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (miód, sery, jaja), z czego 1 zawiesił działalność. Przeprowadzono 14 kontroli oraz przeprowadzono badanie produktu mlecznego w kierunku Listerii monocytogenes gronkowców koagulazododatnich.

Pod nadzorem znajduje się 36 podmiotów prowadzących działalność w ramach sprzedaży bezpośredniej. Przeprowadzono 16 kontroli.

Ponadto w Zakładach Mięsnych pobierane są wymazy powierzchniowe wskazujące na czystość w zakładzie oraz produkty gotowe w celu sprawdzenia spełnienia wymagań mikrobiologicznych zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych.

Ponadto pobrano próbki urzędowe: mleka, skórek z szyjek drobiowych oraz wymazy z tusz wieprzowych.

- wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego

Nadzorowano 7 podmiotów zajmujących się obrotem zwierzętami, pośrednictwem w tym obrocie lub skupem zwierząt, w których przeprowadzono 15

kontroli oraz 17 podmiotów zajmujących się transportem zwierząt, w których przeprowadzono 45 kontroli.

Na terenie powiatu tucholskiego w 2024 r. pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii znajdowała się 1 hodowla psów stosująca w żywieniu uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego:

Hodowla owczarka niemieckiego – 1 kontrola

W 2024 r. skontrolowano także będących pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Tucholi 5 podmiotów zajmujące się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego

W 2024 r. przeprowadzono 6 kontroli w 3 rzeźniach w celu poprawności zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (1 rzeźnia drobiu, 1 rzeźnia trzody i bydła oraz 1 rzeźnia trzody).

- wytwarzaniem , obrotem i stosowaniem pasz w żywieniu zwierząt

Nadzorowano:

- 1 Mieszalnia Pasz w której przeprowadzono 3 kontrole,
- 1 Wytwórnia makuchu rzepakowego w której przeprowadzono 1 kontrolę,
- 1 kontrola w piekarni, która w ramach swojej działalności wytwarza materiały paszowe – uboczne produkty przemysłu piekarniczego, przeznaczone do stosowania w żywieniu.
- 16 punktów obrotu paszami, w których przeprowadzono 12 kontroli.

W 4 podmiotach wydano zalecenia nakazującą poprawę warunków weterynaryjnych, 2 podmioty zakończyły działalność.

W ramach współpracy z Państwową Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Tucholi przeprowadzono wspólną kontrolę wytwórni makuchu rzepakowego w Małej Kłoni i Piekarni PSS Społem Tuchola.

W ramach realizacji Krajowego Planu Kontroli Pasz za 2024 r. pobrano do badań prób w kierunku:

- wykrywania pałeczek Salmonella
- wykrywanie przetworzonego białka zwierzęcego (PAP)
- oznaczanie zawartości pestycydów
- oznaczanie zawartości dioksyn
- oznaczanie zawartości mikotoksyn
- wykrywanie zawartości substancji anabolicznych
- wykrywanie obecności substancji przeciwbakteryjnych w wodzie i paszach
- badanie zawartości cynku, żelaza, manganu, miedź
- oznaczanie zawartości podstawowych składników pokarmowych i szacowanie EM
- wykrywanie zanieczyszczeń botanicznych
- wykrywanie szkodników żywych
- homogeniczność mieszanek paszowych
- oznaczanie mocznika w materiałach wysokobiałkowych
- oznaczenie zawartości azotynów w paszach
- badanie premiksów – oznaczanie zawartości selenu, witaminy A i E.
- wykrywanie obecności produktów GMO kukurydzy
- wykrywanie obecności nadzorowanych antybiotykowych stymulatorów wzrostu w paszach
- oznaczenie zawartości rtęci
- badanie zawartości witaminy A i E
- oznaczenie zawartości kokcydiostatyków jonoforowych
- badanie na zawartość lizyny i metioniny
- badanie na zawartość formaldehydu

Badania wykonywano w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Bydgoszczy, Gdańsku, Poznaniu, Szczecinie, Puławach, Kielcach, Aleksandrowicach, Białostok o/ Łomży

W 1 próbce paszy stwierdzono, obecność pałeczek Salmonella zalecono czyszczenie i dezynfekcje w pomieszczeniach gospodarskich.

Po przeprowadzeniu dezynsekcji pobrano próbkę urzędową i otrzymano wynik ujemny.

W 1 próbce paszy stwierdzono zawyżony poziom żelaza, manganu, cynku, miedzi w stosunku do deklaracji producenta.

W 21 gospodarstwach zajmujących się wytwarzaniem pasz do żywienia zwierząt na własne potrzeby przeprowadzono 22 kontrole i wydano 4 powiadomienia zalecenia usunięcia nieprawidłowości. Skontrolowano 2 producentów ekologicznych produkującego pasze na potrzeby własne i 2 producentów materiałów paszowych.

W 2024 r. 10 podmiotów prowadziło działalność polegającą na usługowym transporcie materiałów paszowych i pasz, w których przeprowadzono 3 kontrole.

- zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego

Nadzorowano 7 Punktów Kopulacyjnych, w których przeprowadzono 7 kontrole.

Nadzorowano 4 Punktów Inseminacyjnych, w których przeprowadzono 4 kontrole.

Nadzorowano 1 punkty Dystrybucji Nasienia, w których przeprowadzono 1 kontrolę.

- przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt oraz przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie

Skontrolowano 56 gospodarstw pod względem dobrostanu zwierząt oraz warunkowości, w których łącznie w 2024 r. przeprowadzono: 31 kontrole gospodarstw hodujących trzodę chlewną, 50 kontrole gospodarstw hodujących bydło, 7 kontrole gospodarstw hodujących konie, 2 kontrole gospodarstw hodujące gęsi, brojlery, kozy,

owce i daniele, 1 kontrola w gospodarstwach utrzymujących alpaki, kaczki.

Od 2009 Powiatowy Inspektorat przeprowadza kontrole w zakresie wymogów wzajemnej zgodności. Zasada Wzajemnej Zgodności oznacza powiązanie wysokości uzyskiwanych płatności bezpośrednich ze spełnianiem przez beneficjentów określonych wymogów dot. identyfikacji i rejestracji zwierząt. W roku 2024 skontrolowano 58 gospodarstw, w przypadku 17 gospodarstw stwierdzono nieprawidłowości związane z przestrzeganiem zasad terminowości zgłoszeń zdarzeń zwierzęcych do BP ARiMR. Skontrolowano 13 gospodarstw utrzymujących bydło, 44 gospodarstwa utrzymujące trzodę oraz 1 gospodarstwo utrzymujące konie.

W 2024 roku skontrolowano 429 gospodarstw pod kątem bioasekuracji, w związku z wirusem ASF. Stwierdzono 2 nieprawidłowości dotyczące głównie braku zabezpieczenia budynków inwentarskich przed dostępem zwierząt wolno żyjących oraz domowych, brak urządzeń lub mat do dezynfekcji zapewniających skuteczną dezynfekcję przed wejściami do pomieszczeń w których utrzymywane są świny.

- **prorowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt.**

W 2024 r. pobrano i przesłano ogólnie 60 prób do badania:

- do ZHW w Gdańsku w kierunku:
 - metale toksyczne
 - radioizotopy
- do ZHW w Kartowicach w kierunku:
 - leki przeciwwrobacze
 - pyretroidy
 - pestycydy chloroorganiczne

- steroidy
- do ZHW w Wrocławiu w kierunku m. in.:
 - chloramfenikol
 - barwniki
 - beta – agoniści
 - metabolity nitrofuranów
 - nitromidazole
 - leki przeciwwrobacze
 - antybiotyki
 - makrocykliczne laktony

- do ZHW w Bydgoszczy w kierunku:
 - Substancje przeciwbakteryjne

- do PIWet Puławy w kierunku m.in. :
 - niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ)
 - steroidy
 - penicyliny
 - tetracykliny
 - cefalosperyna

- **Prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej**

W ramach podpisanego w 2018 r. porozumienia o współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej PIS przekazywał do PIW informacje nt.:

- zakładów produkujących wyłącznie środki spożywcze i inne środki niż środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną,
- nadzoru nad w/w zakładami,
- nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie rolniczego handlu detalicznego, produktami pochodzenia zwierzęcego lub żywności złożona sprawuje Inspekcja Weterynaryjna,
- kontroli budów i odbiorów nowych lub adaptowanych zakładów produkujących środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego,

- chorób odzwierzęcych i zatruc pokarmowych po spożyciu środków
- spożywczych pochodzenia zwierzęcego,
- Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni nadzór nad zakładami handlu detalicznego, w rozumieniu art.3 ust.7 rozporządzenia nr 178/2002, w tym nad zakładami, w których dokonuje się produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym rozbioru tusz, podziału mięsa na elementy, mielenia mięsa, produkcji surowych wyrobów mięsnych, czy też przetwarzania mięsa, w celu sprzedaży konsumentom ostatecznym oraz jednocześnie nie prowadzi się dostaw wyprodukowanych produktów do innych zakładów.

Współpraca ta polegała również na wspólnych kontrolach i udzielania sobie stosownej pomocy merytorycznej w ramach nadzoru i przy badaniach laboratoryjnych oraz udostępniania sobie materiałów dla szerzenia oświaty sanitarnej i weterynaryjnej w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa żywności, przestrzegania przepisów sanitarnych i weterynaryjnych oraz ochrony środowiska.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Tucholi przekazywał natomiast w 2024 r. do Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tucholi następujące informacje nt.:

- zakładów produkujących wyłącznie środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną,
- zakaźnych chorób odzwierzęcych i czynników zoonotycznych

Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Tucholi
M. Hejł
Marek B. Skołajczak